

Ny erhvervsstrategi for Viborg Kommune

Referat af gruppediskussioner med morgenmøde den 11. februar 2016

Indledning

Nedenstående er et samlet referat af bord-diskussionerne ved morgenmødet den 11. februar 2016 om en ny erhvervsstrategi for Viborg Kommune. For at fremme overskueligheden er referatet inddelt i en række overskrifter. Der er sorteret for gentagelser, men ellers er alle udsagn, ideer og forslag på morgenmødet medtaget.

Om erhvervsstrategien

Fokuser på styrkeområder i strategien.

Pas på med at udpege vinderområder, men vi kan godt udpege fokusområder.

Sæt fokus på hvad Viborg Kommune kan gøre for virksomhederne og hvad virksomhederne kan gøre for Viborg Kommune.

Gerne kort periode, det er med til at sikre, at vi når mål som ikke ligger langt ude i fremtiden – men selvfølgelig er mål vedr. infrastruktur mere langsigtede.

Det er ikke en ny og revolutionerende strategi vi skal have.

Vi skal bygge videre og udvikle den strategi vi har.

Erhvervsstrategien bør være en 2020 strategi – men med målbare evalueringer undervejs.

Strategien bør række længere end to år (evt. 2020).

Vi bør f.eks. være i top 5 (DI's erhvervsklima undersøgelse).

Målsætning på længere sigt ift. antal arbejdspladser på 2 pct. vækst – 5.000 flere arbejdspladser i 2020.

Brug benchmarking på udvalgte emner/områder.

Nøgletal - udpege få væsentlige nøgletal, som man kan gå efter og måle på f.eks. byggesagsbehandling og antal arbejdspladser. Vigtigt at få fortalt de gode historier, når målene opfyldes.

Hold fast i parametre i den tidligere erhvervsstrategi – men vigtigt at fokusere.

Behov for konkrete input til *hvordan* vi når de målsætninger vi sætter os. Erhvervslivet skal også spille ind i dette.

Behov for at kommunen sætter fokus og satser på udvalgte – hvad er det man vil satse på? Vi kan ikke satse på det hele.

Er der lavet en analyse af hvad der er? Bør tage udgangspunkt i disse.

Vi mangler en analyse af vores fundament, så vi ved hvad vi skal bygge videre på.

Strategierne i erhvervsstrategien skal være mere målbare end de hidtil har været.

Rekruttering

Ægtefællejobs er meget vigtige.

Sørg for ægtefællejob, man skal tænke helheden i at tiltrække mennesker til byen.

Det skal i endnu højere grad kommunikeres, hvilke jobs vi har og hvilke vi mangler.

Alt for få virksomheder tiltrækker studerende fra de videregående uddannelser. Det er en stor udfordring at så få virksomheder gør brug af mulighederne.

Lav kontrakter med de unge studerende, der forlader byen om f. eks. at komme igen.

Ærgerligt at de bedste lærlinge tager fra byen.

Tiltræk flere tekniske uddannelser.

Øg de studerendes kendskab til Viborg.

Præmie for tiltrækning – synlighed for uddannelsesinstitutioner.

Sørg for at alle skoler laver praktikaftaler med virksomheder. Børn skal se virksomheder under skolegangen, og hav fokus på at alle børn skal vejledes, f. eks. at der er andre uddannelsesmuligheder end de gymnasiale uddannelser.

Hvis der er et imageproblem omkring tekniske uddannelser og tekniske arbejdspladser, så er det fordi vi er dårlige til at fortælle om det. Vi skal være mere skarpe på at kommunikere ikke mindst bruge de platforme og det sprog, som unge forstår.

Hvordan får vi de unge til at vælge Viborg. Vækst skal komme via de unge. Det skal ske via en anden kommunikationsstrategi.

Mangel på arbejdskraft (stigende problem) – udfordring at tiltrække arbejdskraft med særlige kompetencer.

Fokus på at få overtalt ægtefæller til bosætning i Viborg Kommune.

Forslag om at markedsføre Viborg på uddannelsesinstitutioner i Aarhus, herunder informere om kultur, aktiviteter, natur, billige boliger.

Nå de unge gennem de sociale medier (Viborg Ambassadørerne).

Forslag om målrettede forløb: Viborg Kommune kan lave målrettede forløb ift. bosætning/tiltrækning af arbejdskraft, hvor virksomheder kan udpege potentielle tilflyttere/medarbejdere (inspireret af indsats ift. tiltrækning af statslige arbejdspladser, hvor der informeres om fordele ved). Konceptet skal gentages fast, hvor virksomheder kan tilmelde personer.

Branding/Markedsføring

Erhvervsbyen Viborg skal brandes endnu mere. Vi er kommet et stykke af vejen, men det kan gøres endnu bedre – To know us is to love us!

Viborg skal være bedre til at fortælle hvor godt det går i Viborg – fint at fortsætte massiv markedsføring af Viborg – det er vigtigt.

Markedsføring af Viborg kommer langt hen ad veje indirekte via sport, Apple og f.eks. Eventcenter er med til at understøtte omtale af Viborg.

Vigtigt at vi får de gode historier om erhvervslivet mere frem – Alt for sjældent at de optager væsentlig plads i medierne.

Vi har mange små og større virksomheder som der kunne fortælles meget om: Grundfos, Hedeselskabet, Freeway, Mammen Mejeri, Viborg Hospital, Peter Larsen Kaffe, Arla etc.

Adwardshow – det kunne der gøres mere ud af.

Viborg ER rykket voldsomt i positiv retning.

Fortæl om hvor god en erhvervskommune vi er – på alle parametre. Herudover også Historien, kultur og god offentlig service.

50.000 arbejdspladser som ambassadører: Forslag om at Viborg Kommune løbende kommunikerer gode historier til virksomheder via nyhedsbrev (dvs. et par bullits om "den gode historie" med links til selve historien – så kan lederne fortælle det videre – sprede sig som ringe i vandet).

Forslag om at poste gode (aktuelle) erhvervshistorier på viborg.dk/erhverv – Erhvervsrådet kan bistå med at identificere de gode historier.

Forslag om at Erhvervsrådet faciliterer adgang til nuværende virksomhedsledere i Viborg Kommune for folk, som er interesseret i at drive erhverv i Viborg Kommune – der bør sikres en vis rotation så der opnås aktualitet/bredt spekter af virksomhedsledere.

Viborg Ambassadører:

- Få fortalt de (gode) personlige historier ("Vi flyttede til Viborg Kommune, fordi...")
- Aktiver Viborg Ambassadørerne og andre rollemodeller fra erhvervsliv, sport, kultur (husk også at rekruttere unge ambassadører!)
- Evt. afdække hvorfor valgte man ikke at bosætte sig i Viborg (men måske i Silkeborg/Randers/Aarhus i stedet)?
- Styrke/udnytte brand "Sportsbyen Viborg"

Sammenlignet med Herning er vi slet ikke så synlige som dem. Synlighed er vigtigt.

Savner en 'elevator-tale' for/om Viborg – de få korte ord om hvad vi vil.

Herning gør det i stedet for at snakke om det. Vi skal blive bedre til at samarbejde, både erhvervslivet internt og mellem erhvervsliv og kommune.

Marketing skal vise den samlede pakke for, hvad man kan opnå i Viborg kommune.

Alle virksomheder og Viborg Kommune skal være ambassadører for området – Der skal fortælles den samme positive historie om området og dets muligheder.

Vi skal finde det image, som vi vil have og vi skal vise, at vi vil noget.

Fortsæt markedsføring og tænk Apple ind.

Apple kom fordi vi er en grøn kommune. Vi skal satse og brande os mere på det grønne.

Koordineret kommunikationsstrategi omkring Apple, hvor kommunen og de store virksomheder udbreder historien.

Eksempel med "historiefortælling" på kulturområdet, hvor Viborg Kommune spytter i og foreninger kan få noget omtale.

Der ligger allerede noget i Apple satsningen med erhvervsvenlighed, "ud i verden" osv.

Omtalen er erhvervsstof i Viborg (VSF) mangler. Der skal noget mere frem om, hvad vi gør og kan. Alle interesserer sig for de gule sider (erhvervstillæg i Jyllands Posten) – så må Erhvervsrådet på banen.

Erhvervslivet er ikke altid god til at sælge historierne.

God kommunikation fra kommunens side om projekter og tiltag.

Kommunen koordinerer de gode historier, og erhvervslivet spiller med.

Infrastruktur

Infrastruktur til Viborg er OK, men infrastruktur igennem og rundt om byen fungerer dårligt.

Er det vigtigt at fokusere på Karup, når vi har Billund og Aalborg inden for en times kørsel. Herfra kan man komme til udlandet. Vil hellere bruge pengene der anvendes til Karup Lufthavn til at skaffe gode transportordninger til de andre lufthavne.

Der er nu flere afgang på ruten Karup-København og mulighed for at sende bagage igennem.

Karup er vores hovedåre til København. DAT vil evt. opgradere til 10 daglige afgang, da der er et stigende antal passagerer.

Vi mangler en østlig omfartsvej – vi har fokus på det, men vi afventer statens endelige planlægning af Rute 26. Der er meget pres på de små biveje øst ud af byen – og det vil formentlig stige, i takt med udbygning af Arnbjerg.

Der er problemer med tæt trafik på omfartsvej nord-syd

Infrastruktur skal stadig stå højt på dagsordenen.

Der er rygter om at A26 opgraderes til motorvej.

A26 er ikke finansieret – og hvad der kommer til at ske ved vi ikke – men evt. motorvej ud til Lading.

Blanding af motorvej og 2+1 på rute 26. Penge til de første ekspropriationer er bevilget. Men ellers er pengene ikke afsat. Udbygning starter fra Rindsholm.

Hærvejsmotorvej støttes primært af i Region Syddjylland. Men vi skal stadig medtage den i strategien som et ønske på længere sigt. Kan ikke anbefale at fokus slækkes på Hærvejsmotorvejen – men vi har selvfølgelig ikke så mange venner i Østjylland på den del.

Hvorfor er det vigtigt med udbygning af A26 mod Aarhus – de fleste skal videre syd på, og så er det en omvej at skulle forbi Århus.

Togforbindelse fra Viborg til Århus er elendig.

Man er nødt til at have bil hvis man bor i Viborg. Lynhurtig forbindelse til Aarhus med tog kunne være godt.

Forholdene omkring forbindelserne til Aarhus (Rute 26) skal løses hurtigst muligt.

Håber på at løsninger omkring Vejle kan fremme forståelsen for Hærvejsmotorvejen.

Man kan mærke at trafiktætheden er steget markant i de seneste år – almindeligt med minimum 2 biler pr. husstand.

Infrastruktur er utrolig vigtig. Vores virksomhed får f.eks. 2 lastbiler ind og sender 56 ud med færdige produkter. Vi overvejer at flytte til en placering med bedre infrastruktur.

Bør være en endnu skarpere målsætning for infrastrukturen – evt. delmål.

Kæmpe for at der ikke er noget der hedder togstop i Langå.

Arbejdskraft og uddannelse

Vi har en fordel ved at have en varieret udbud af jobmuligheder – fra ufaglærte til akademikere.

Svært at få højtuddannede i små virksomheder – der er stadig en barriere.

Vores samarbejde i Business Region Århus styrker mulighederne for at tilbyde "ægtefællejob" da vi kan samarbejde om jobs i hele området – fordel at vi er en del af et stort arbejdsmarkedsområde.

Vi har en god arbejdsstyrke med mange kvalificerede medarbejdere – ikke at forglemme.

Begyndende problemer kan forudses – både for faglærte og langvarigt uddannede.

Vi kunne lave målsætninger om at ansætte ny-uddannede i deres første job – Det kunne med stor effekt allerede ske ved tidlig tilknytning – f.eks. under uddannelsen – i praktik (lærlinge f.eks. ud i 2-3 virksomheder). Lav attraktive "pakker" til de unge.

Ingeniørstuderende ud i studiejob inden de er færdige – så kender de "os" og flytter nemmere til Viborg Kommune.

Knyt stærkere forbindelse til Aarhus - Universitetet og Ingeniøruddannelserne.

Virksomhederne skal være mere kendte i skoleverdenen og på de enkelte uddannelsesinstitutioner.

Der skal arbejdes med holdningsændring til det at være "faglært" SKAL starte i folkeskolen – Images – det skal være cool – flere unge ved ikke at livsindkomsten for mange faglærte faktisk er ret god i forhold til mange andre uddannelser

Vi skal have flere uddannelser – så de unge bliver her.

Hvad er det for uddannelser man skal have, for at tiltrække virksomheder.

Vi skal styrke vores position på de faglærte uddannelser og mellemlange uddannelser. Vi skal ikke gå efter universitetsuddannelser – det er ikke realistisk.

Vi kommer til at mangle 40.000 faglærte – stort problem. Der sker meget digitalisering i industrien – og der er derfor behov for de mellemlange uddannelser i industrien.

Dania og Mercantec samarbejder om at finde ud af hvilke uddannelser, der vil være i høj kurs i fremtiden.

Vi bør have en strategi for de arbejdspladser der kommer til Viborg – 250 i Toldboden.

Den største udfordring er at få nye faglærte.

Stor brug af kendte vikarer, som er en god løsning – kunne evt. kobles med Jobcentrets indsats.

Vigtigt at vi kan tiltrække både de unge kandidater og de erfarne som er 'satte' andetsteds.

Tiltrække de unge mennesker med en erhvervsuddannelse og/eller dem på vej til at starte på en erhvervsuddannelse.

Kobling mellem erhvervsfag og AC'ere

Ikke godt nok udstyr på vores uddannelse (Mercantec). Derfor sender vi vores folk til Herningsholm i stedet. Brug 70-80 millioner på opdatering af udstyr. Skyldes formentlig specialisering inden for erhvervsuddannelserne – Mercantec har satset meget på autobranschen.

Har været for megen fokus på videnssamfundet – de erhvervsrettede uddannelser er blevet skubbet i baggrunden.

Fokus skal starte allerede i folkeskolen senest fra 7. klasse og folkeskolelærerne skal klædes ordentligt på. Der ER allerede lavet materiale som kan benyttes i undervisningen.

Der skal sættes ambitiøse mål for erhvervsuddannelserne. Check Frederikshavns nye uddannelses/erhvervsstrategi.

Mødre, vejledere og lærere er afgørende (for de unges uddannelsesvalg). Mor og far skal præges.

Tidligere var der ofte besøg fra skolen på industri virksomheder, men det er ophørt. Sæt gang i det igen!

Praktik er også en vej til at få arbejdskraften.

Man har brugt mange år på at tale gymnasieuddannelserne op.

UU vejlederne hjælper kun dem der er i tvivl. Lærere og vejledere skal klædes bedre på.

Skab et bedre netværk ift. erhvervsuddannelserne.

Man kan ikke rykke ved dem som tager på gymnasiet, men vi kan hive fat i dem bagefter og rette dem mod erhvervsuddannelserne.

Vi skal have dem færdiguddannet i Viborg Kommune frem for andre kommuner. Vi skal kunne tiltrække dem i vores miljø i Viborg Kommune.

Erhvervsvirksomhederne skal ud i skolerne, og præge de unge mennesker ude i skolerne for at få de unge ind på en erhvervsuddannelse.

Man skal være bedre til at fortælle de unge, at der er muligheder for videreuddannelse med en erhvervsuddannelse.

Vi skal have en ambition om at invitere de unge mennesker ud på virksomhederne, så vi tager dem i opløbet, så de kan se hvad der foregår.

Alle typer erhvervsuddannelser i Viborg Kommune skal styrkes. Ligeledes skal man fortælle, at mange at dem som starter i en erhvervsuddannelse bliver rigtig store senere.

Vi skal have erhvervsfolk ud på skolerne for at fortælle mulighederne for at starte, som faglært, men udvikle sig til at blive selvstændig m.m.

Der er rigtig mange virksomheder der melder pas på lærlinge, fordi de ikke kan se 5 år ud i fremtiden.

Man skal forpligte sig i forening mhp. at uddanne unge mennesker, så lærlingen skiftevis kan se forskellige lærepladser.

Have en ansat i en klynge som koordinator til at sørge for lærepladserne i de enkelte fagområder. Lærlingene får derved også mulighed for at prøve forskellige arbejdsopgaver.

Vend retorikken om, så man præsenterer, hvor mange praktikpladser man har i kommunen.

Der er rigtig mange unge som bliver på den forkerte plads i starten og vi skal bedre til at få de unge ind på den rigtige uddannelse i vejledningen af de unge.

Skolepraktik: Vi skal lade de 40.000 kr. følge de unge lærlinge i stedet for at de går til skolerne.

Vi er nødt til at rykke sammen, for at hverve flere til erhvervsuddannelserne. Mercantec gør det allerede rigtig godt.

Uddannelserne skal ud på skolerne og indgå i et lærlinge samarbejde, fremfor mails m.m.

Fokus på korte og mellemlange uddannelser

Kan man udnytte universiteternes konkurrence til lokale udbud af uddannelser?

Håndværksuddannelserne skal tales op. Desuden sikre arbejde året rundt – kommunen kan være med til med udbud at sikre, at der er arbejde hen over vinteren.

Delepraktikordninger kan være med til at sikre flow hen over året.

Der skal være praktikpladsgaranti på Mercantec på linjer, hvor erhvervslivet ved de mangler arbejdskraft.

Der skal være markedsføring i avisen med 15 virksomheder, der mangler en elev hver.

Udvikling af virksomhederne i Viborg Kommune

Viborg by trækker al udvikling – hav også fokus på landdistrikterne.

Erhvervsturisme - flere erhvervsturister til møder/messer gennem mere samarbejde omkring erhvervsturismen (samle potentialer/tilbud).

Mange virksomheder i Viborg Kommune kan meget men er ikke kendte. Der skal være mere fokus på at samle lokale virksomheder, så vi selv får dækket ind, hvor virksomheder er svage. Det vil medvirke til at styrke mulighederne for udvikling og for at styrke f. eks. mulighederne for at byde sammen ved udbud.

Eksportmuligheder mangler som et punkt i erhvervsstrategien for Viborg Kommune: Der skal indgås et samarbejde, hvor man opretter et kontor i udlandet. Et eksempel kan være et samarbejde mellem Viborg kommune og erhvervsrådet mhp. eksport til lande såsom Tyskland. Det skal være i et eksportfælleskab med virksomheder, hvor man har en base i udlandet.

Virksomhederne i Viborg skal i højere samarbejde med at eksportere til udlandet. Det skal være erhvervsvirksomhederne der skal tage teten, frem for byrådet til at indgå i et samarbejde med udlandet.

Landbruget er et meget vigtigt erhverv for kommunen, og landbrugets krise betyder at også vi vil opleve kriser.

Kommunen har et kæmpe ansvar. Grænsen (udbud) skal hæves fra de 300.000, så de lokale virksomheder også kan byde ind. For eksempel op til en 1.000.000 for at byde på offentlige opgaver, så de lokale virksomheder har bedre mulighed for at byde ind.

Vi skal have noget tilbage for at tilslutte os Business Region Aarhus. Fokus på hvordan vi får mest ud af investeringen.

Fokus på hvordan vi skaber udvikling i andre brancher på baggrund af datacenterinvesteringer.

Apple – noget med i strategien om udnyttelse af Apples etablering i Viborg.

Integration af dem er i fælles interesse og kræver en fælles indsats. Fokus på at fortælle de gode historier.

Velfærdsteknologi – Er det et område, vi skal forfølge?

Mere fokus på unge og iværksætterier.

Endnu mere fokus på iværksætterier. Hvad kan vi sammen gøre?

Satse på grøn profil stadig og klynger af iværksættere mm.

Mere udbud af offentlige ydelser – f.eks. vedligehold af biler – større samarbejde om udbud mellem kommuner.

Udvikling af sundhedsområdet – relationer til Viborg Sygehus.

Hospice – skal vi arbejde for at få et sådant etableret.

Fællesskab og konkurrence! Jf. Banebyen som eksempel på kommuneudvikling. Nogle gange skal konkurrenten have for at man selv kan få.

Håndværkerne skal være bedre til at lave strategiske samarbejder/konsortier. De store "offentlige", der skal have lavet arbejde, skal være bedre til at koordinere.

Erhvervsrådet kan sætte facilitatorer til klynger til rådighed. Problem hvis virksomhederne skal køre det selv, jf. konkurrence og "spionage".

Viborg Kommune skal være bedre til at kommunikere om licitationer, der måske ser store ud, men hvor lokale kan få en bid.

Lav et program for udvikling af Viborg Kommunes sagsbehandlingsområder med betydning for virksomhederne.

Vi får alt for lidt ud af jobcentrene. Der skal fokus på kommunikation mellem jobcenter og virksomheder.

Der er en god kontakt mellem virksomheder og Jobigen.

Vi skal øge vores konkurrenceevne.

Reelt er der ikke meget erhverv i animation, men der bruges mange penge på det.

Grøn teknologi? Alle har skrevet det ind i deres strategi – ikke unikt!

Fokus på kultur og turisme og udvikle det, for det er også med til at tiltrække folk

Erhvervslivets fysiske udfoldelsesmuligheder

Infrastruktur er ok, og der er grunde nok til virksomheder.

Er der nogle områder – skal der udlægges nye industrigrunde?

Vi har industrigrunde nok – men vi savner klare linjer omkring detailhandel

Vi er Frikommune og har 40.000 indbyggere, så er vi vel ude over problemer!

Industrigrunde - der er en omdannelsesplan for silogrund og masser muligheder for storproduktion.

Der er nu større bebyggelsesprocenter og større mulighed for at lægge grunde sammen.

Banebyens omdannelse sætter punktum for industri i midtbyen.

Viborgs detailhandel er meget stærk. Der er ingen ledige butikslejemål i Viborg centrum. Der er venteliste til lejemål – Vi skal blive ved med at have en stærk midtby.

Store butikker skal henvises til storcenter, det duer ikke i midtbyen

Der mangler plads til store udvalgswarebutikker. En detailbutik kan kun laves ved Ricken – der er ikke andre steder det kan ske.

Det er svært at etablere biogasanlæg – da der skal samarbejdes med andre for at få Biogasanlæg til at fungere. Biogas kan ikke konkurrere med verdensmarkedet.

Hvorfor laver man ikke Biogasanlæg nord for Viborg hvor man indvinder vand?

Små virksomheder/iværksættere kan etablere sig i ledige landbrugsbygninger. De har ofte en fin infrastruktur på ejendommene. Der sker en omstilling fra landbrug til småindustri på tidligere landbrugsejendomme. Problemerne opstår, når virksomheden bliver større end 5 mand, for så skal man flytte. Det går mod større enheder i landbruget, derfor bliver der landbrugsejendomme i overskud. Men der er store problemer med økonomi. Bygningsmassen er mere eller mindre værdiløs.

Landbrugsbygninger bliver ledige grundet omstilling.

Internationale virksomheder og borgere

Vi skal blive dygtigere til at håndtere internationale virksomheder og internationale borgere
Vi burde have et set-up fra tidligere – Nato etablering i Karup

150 ph.d'ere rejser hjem fra Foulum uden vi får noget ud af dem. Hvis vi har en tæt kontakt med dem kan vi måske fastholde nogen af dem. Hvordan får vi dem til at blive her eller få brugt dem aktivt inden de rejser?

Vigtigt med International skole og gymnasium.

Evt. etablere en mentorordning for internationale borgere – en hjælper der guider til byen og praktiske ting (banker, kommuner, dagligvaresystem, osv.).

Hav fokus på Internationale borgere.

Det internationale skal fylde meget mere – sprogkunderskaber, modtagelse og fastholdelse af udenlandske medarbejdere.

Det Internationale perspektiv skal endnu mere frem – vi skal udnytte at vi har Internationale virksomheder og får Apple til Viborg Kommune.

Den attraktive kommune og by (Viborg og søerne)

Mens vi venter på infrastruktur og andet – så skal vi forfine det vi er gode til: at have en attraktiv bosætningskommune, men hvad kan vi gøre for at brede bosætning ud til hele kommunen – byer og landsbyer?

Vi skal have attraktive byggegrunde.

Det er i Viborg vi mangler boliggrunde.

Gør vi noget forkert i Viborg, når grunde ikke sælges i landsbyer? Det kan man i andre kommuner.

Det går vel godt i nogle byer og ikke så godt i andre – Løgstrup, Rødning, Tapdrup, altså byer der ligger tæt på Viborg sælger godt, men et hus i Vammen sælger ikke – det er for langt fra Viborg by.

Vi skal prøve at få bred bosætning ud – infrastrukturproblemer bliver jo større når der bygges mere og mere i Viborg.

Vi skal også lytte efter hvad der bliver efterspurgt – og det er Viborg By.

Vigtigt at vi er en god tilflytter kommune – hvor det ikke er svært at finde en (leje) bolig.

Udvikl Viborg til bosætnings by nr. 1 og tænk landsbyerne ind.

Udbygningen af Viborg skal afspejle hvem vi vender os mod? I kommende generationer vil Viborg blive sidste forstad til Århus.

Skal offentlige bygninger ligge med god udsigt over søerne – skal vi ikke reservere disse grunde til boliger m.v.

Der er intet liv omkring de to søer, hvorfor er der ikke en cafe – hvorfor udnytter man ikke de to søer. Det er nærmest en katastrofe. Man ønsker at holde på et grønt areal – hvorfor det?

Regionen har 20.000 m² bygninger i det gamle sygehusområde, der bare står tomme. Forbindelse fra midtbyen med bro er planlagt – så hvorfor ikke lave noget liv ved søen – der er så meget byggeplads og muligheder ved søen – vi skal bare træffe et valg om at gøre noget ved området.

Skal det kommerialiseres eller skal der sikres en almen adgang?

Der skal lukkes op, så man kan komme til området. Det er ikke alle, der bruger søen til at løbe rundt om. Andre vil måske hellere nyde omgivelserne på en cafe i området.

Et cafeområde m.v. ved søerne vil give en stjerne mere i.f.t. at være bosætningsby.

Dobbelt strategi for Sønderød: Anvend dele af vestsiden af Sønderød til cafe- og byliv og bevar østsiden som uberørt område.

Lav en "Masterplan" for udvikling af midtbyen:

- Sikre bedre udnyttelse af torve/pladser ved at koncentrere restauranter, cafeer og lign. f.eks. ved Nytorv/Hjultorvet
- Skabe "liv i byen efter kl. 16"
- Udvide parkeringsmuligheder ved centrum.

Banebyen sætter et godt perspektiv på byen og skaber en god fortælling om Viborg.